

Republika e Kosovës
Republika Kodova- Republik of Kosovo
Qeveria-Vlada-Gaverment

**PROGRAM ZA ZAŠTITU UGROŽENIH POTROŠAČA ELEKTRIČNE ENERGIJE
NA KOSOVU**

Priština, 2026

Lista skraćenica

ASHI	Agencija za informaciono društvo
ACR	Agencija za civilnu registraciju
PAK	Poreska administracija Kosova
DSŠ	Departament za socijalne šeme
OPI	Odeljenje za porez na imovinu
PD	Porodično domaćinstvo
SUU	Snabdevač univerzalne usluge
ŽK	Žalbena komisija
KS	Komisija za sprovođenje
MF	Ministarstvo finansija
ME	Ministarstvo ekonomije
MRPVOB	Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe
TS	Test sredstava
CSR	Centar za socijalni rad
Trezor	Trezor Republike Kosovo

Sadržaj

Lista skraćenica	2
Uvod	4
1. Cilj Programa	5
1.1 Načela Programa	5
1.2 Definicije i objašnjenja	5
1.3 Trenutno stanje	7
2. Pravni okvir i strategija	8
2.1 Zakon br. 05/L-085 o električnoj energiji	9
2.2 Strategija energetike Republike Kosovo 2022–2031	10
3. Opšti i specifični ciljevi	10
3.1 Specifični ciljevi Programa	11
3.2 Ciljne grupe	12
4. Odgovorne institucije i kriterijumi Programa	12
4.1 Relevantne institucije i mehanizmi	12
4.2 Kriterijumi za ostvarivanje prava iz Programa	13
4.3 Obračun prihoda i kategorije	14
4.4 Komisija za sprovođenje	15
4.5 Komisija za žalbe	15
5. Finansiranje Programa i registar potrošača	15
5.1 Finansiranje programa subvencionisanja	15
5.2 Registar ugroženih potrošača električne energije	15
6. Komunikaciona platforma i modul za prijavu	16
6.1 Postupak i način prijavljivanja	16
6.2 Prava i odgovornosti podnosioca prijave	17
6.3 Zaštita podataka	18
6.4 Tehnički proces modula za prijavu	18

Uvod

Program ima za cilj pružanje podrške porodičnim domaćinstvima u okviru sistema socijalne zaštite i obezbeđivanje jednakog pristupa električnoj energiji kao osnovnoj usluzi, kroz subvencionisanje električne energije za ugrožene potrošače. Program doprinosi sprovođenju politika Republike Kosovo usmerenih na smanjenje energetske siromaštva, zaštitu porodica sa niskim prihodima i ugroženih potrošača, kao i podršku energetske tranzicije ka održivijem i inkluzivnijem sistemu.

Kroz ovaj program, Vlada Republike Kosovo ima za cilj da osnaži ugrožene potrošače pružanjem finansijske podrške kroz subvencionisanje električne energije, čime se doprinosi ublažavanju tereta troškova električne energije. Program je usmeren na finansijsku podršku putem subvencionisanja računa za električnu energiju, imajući u vidu da se finansijska pomoć kroz račune za električnu energiju smatra jednim od najefikasnijih načina podrške ugroženim potrošačima.

Program podrške potrošačima organizovan je u šest poglavlja, kako sledi:

Poglavljje 1 obuhvata deo koji se odnosi na cilj i načela programa;

Poglavljje 2 obuhvata analizu pravnog okvira i zakona na osnovu kojih je izrađen Program za zaštitu ugroženih potrošača električne energije;

Poglavljje 3 obuhvata opšte ciljeve, odnosno ono što se ovim programom nastoji postići, kao i ciljne grupe;

Poglavljje 4 obuhvata međuinstitucionalnu saradnju i mehanizme podrške u sprovođenju Programa;

Poglavljje 5 obuhvata finansiranje i kriterijume za ostvarivanje prava iz programa; i

Poglavljje 6 obuhvata komunikacionu platformu i modul za elektronsko podnošenje prijave, integrisan u platformu E-Kosova.

1. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je da obezbedi da svi ugroženi potrošači imaju jednak pristup pristupačnoj električnoj energiji, pružanjem finansijske podrške za plaćanje računa za električnu energiju, kako bi se unapredilo njihovo opšte blagostanje i povećala njihova sposobnost da podnesu troškove električne energije.

Program je usmeren na finansijsku podršku putem subvencionisanja računa za električnu energiju, imajući u vidu da se finansijska pomoć kroz račune za električnu energiju smatra jednim od najboljih načina podrške ugroženim potrošačima.

1.1 Načela Programa

Sprovođenje Programa zasniva se na sledećim načelima:

- a) *Jednakost i nediskriminacija*, obezbeđivanjem jednakog tretmana za sve podnosiocima prijave koji ispunjavaju kriterijume;
- b) *Transparentnost*, kroz jasne procedure i objavljivanje informacija o načinu ostvarivanja prava;
- c) *Odgovornost*, obezbeđivanjem pravilnog i efikasnog korišćenja javnih sredstava;
- d) *Pravedno ciljanje*, kako bi podrška stigla do porodičnih domaćinstava sa najvećim potrebama;
- e) *Administrativna efikasnost*, svođenjem administrativnog opterećenja za građane i institucije .

1.2 Definicije i objašnjenja

Za potrebe ovog programa, sledeći izrazi imaju sledeće značenje:

Podnosilac prijave – podrazumeva pojedinca ili člana porodice koji pokreće postupak prijavljivanja za program za zaštitu ugroženih potrošača električne energije i ispunjava sve relevantne obaveze prema nadležnom organu, za sebe i/ili svoju porodicu;

Porodično domaćinstvo (PD) – podrazumeva porodičnu zajednicu koju čini jedno ili više lica koja žive u istom stambenom objektu, koriste isto brojilo električne energije i zajednički snose troškove potrošnje električne energije.

Ugroženi potrošač električne energije – smatra se porodično domaćinstvo koje, zbog niskog nivoa prihoda i socijalnih okolnosti, nije u mogućnosti da podnese troškove električne energije bez ugrožavanja zadovoljavanja drugih osnovnih životnih potreba i koje ispunjava kriterijume utvrđene ovim Programom.

Mesečni prihodi porodice – podrazumevaju zbir svih mesečnih prihoda porodičnog domaćinstva, bez obzira na izvor prihoda, izuzev sledećih kategorija:

- Penzije za lica sa invaliditetom;
- Naknade za slepa lica;
- Penzije po osnovu invalidnosti na radu;
- Naknade za paraplegična i tetraplegična lica;
- Naknade za porodice dece sa invaliditetom;
- Penzije invalida rata ;
- Penzije porodica palih boraca OVK;
- Penzije porodica nestalih lica OVK;
- Penzije porodica civilnih žrtava rata;
- Socijalna pomoć;
- Druga primanja koja su isključena važećim zakonodavstvom.

Test prihoda porodičnog domaćinstva – predstavlja proces procene finansijskog stanja porodičnog domaćinstva kroz analizu prihoda svih njegovih članova, poređenjem tih prihoda sa pragovima utvrđenim ovim Programom.

Nepokretna imovina – podrazumeva svu nepokretnu imovinu u vlasništvu članova porodičnog domaćinstva, uključujući zemljište, stambeni objekat, poslovne objekte i svu drugu nepokretnu imovinu koja ima ekonomsku vrednost.

Test nepokretne imovine – predstavlja proces procene kumulativne vrednosti nepokretne imovine u vlasništvu članova porodičnog domaćinstva, radi utvrđivanja ispunjenosti kriterijuma ovog Programa.

Subvencija računa za električnu energiju – podrazumeva finansijsku podršku koja se pruža porodičnom domaćinstvu putem subvencionisanja računa za električnu energiju, obračunatu u skladu sa kriterijumima i metodologijom utvrđenim ovim Programom.

Broj potrošača – predstavlja jedinstveni identifikacioni broj potrošača električne energije, koji izdaje Snabdevač univerzalne usluge i koji se koristi za identifikaciju mesta potrošnje i sprovođenje subvencije.

Snabdevač univerzalne usluge (SUU) – predstavlja licenciranog snabdevača za pružanje univerzalne usluge snabdevanja električnom energijom, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Komisija za sprovođenje – predstavlja komisiju koju osniva nadležno Ministarstvo za sprovođenje ovog Programa, koja razmatra prijave, proverava ispunjenost kriterijuma i priprema listu korisnika.

Energetsko siromaštvo – podrazumeva stanje u kojem porodično domaćinstvo nije u mogućnosti da obezbedi ili priušti minimalni nivo energetske usluge potrebnih za

dostojanstven život, uključujući grejanje, osvetljenje i korišćenje osnovnih kućnih uređaja.

1.3 Trenutno stanje i značaj Programa

Kontinuirani rast troškova života i cena električne energije značajno je uticao na ekonomsku dobrobit znatnog broja porodica u Republici Kosovo, posebno onih sa niskim prihodima i prihodima nedovoljnim za podmirivanje osnovnih životnih troškova. U tom kontekstu, subvencionisanje potrošnje električne energije za ugrožene potrošače predstavlja važan instrument socijalne politike, sa ciljem zaštite najugroženijih kategorija i obezbeđivanja jednakog pristupa osnovnoj usluzi.

Program za zaštitu ugroženih potrošača za period 2025–2026 omogućio je finansijsku podršku hiljadama porodica kojima je pomoć bila potrebna i stvorio institucionalnu osnovu za identifikaciju i subvencionisanje ugroženih potrošača putem elektronskog postupka prijavljivanja na platformi e-Kosova. Iskustvo stečeno tokom sprovođenja ovog Programa pokazalo je značaj međuinstitucionalne saradnje i elektronske razmene podataka između javnih institucija.

Međutim, tokom sprovođenja Programa identifikovan je niz administrativnih, tehničkih i proceduralnih izazova koji su uticali na efikasnost procesa prijavljivanja, verifikacije i ostvarivanja prava na subvencionisanje. Među glavnim izazovima utvrđeni su potreba za unapređenjem procesa prijavljivanja članova porodice, preciznim identifikovanjem nosioca porodičnog domaćinstva i njegove povezanosti sa mernim mestom potrošnje električne energije, sprečavanjem mogućnosti netačnog ili višestrukog prijavljivanja, kao i jačanjem mehanizama za verifikaciju podataka putem automatskog povezivanja sa državnim registrima.

Takođe, dosadašnje iskustvo pokazalo je potrebu za unapređenjem modula za prijavljivanje na platformi e-Kosova, sa ciljem automatizacije procesa, smanjenja manuelnih intervencija, povećanja tačnosti verifikacije podataka i unapređenja iskustva građana tokom podnošenja prijave. U tom smislu, potrebno je ojačati integracije između platforme e-Kosova i sistema relevantnih institucija, uključujući civilne registre, Poresku upravu Kosova, sistem poreza na imovinu u okviru Odeljenja za porez na imovinu Ministarstva finansija/MF, operatore za snabdevanje električnom energijom i druge institucije koje poseduju podatke potrebne za proveru kriterijuma utvrđenih ovim Programom.

Istovremeno, tokom izrade Programa za zaštitu ugroženih potrošača električne energije za period 2026–2027 analizirane su i preporuke i primedbe institucija koje sprovode Program, članova Radne grupe i tehničkih stručnjaka, sa ciljem otklanjanja nedostataka utvrđenih tokom sprovođenja programa iz prethodnih godina. Ovi nalazi poslužili su kao osnova za preispitivanje procedura, unapređenje kriterijuma za prijavljivanje i utvrđivanje funkcionalnih zahteva koji će omogućiti razvoj efikasnijeg, transparentnijeg i sigurnijeg modula.

Pored potrebe za unapređenjem procesa prijavljivanja, Republika Kosovo je preuzela obaveze i u okviru procesa evropskih integracija i sprovođenja Plana rasta za Zapadni Balkan, kojim je predviđen razvoj održivih mehanizama za identifikaciju i podršku ugroženim potrošačima, uključujući uspostavljanje i održavanje funkcionalnog registra ugroženih potrošača. Iz tog razloga, Program za zaštitu ugroženih potrošača električne energije za period 2026–2027 ne teži samo nastavku subvencionisanja električne energije, već i konsolidaciji održivog, transparentnog i digitalizovanog sistema za upravljanje ovom šemom.

Na osnovu ove analize, ocenjuje se da postoji potreba za nastavkom Programa za zaštitu ugroženih potrošača za period 2026–2027, uz unapređenje mehanizama za identifikaciju, prijavljivanje, verifikaciju i praćenje, sa ciljem da se javna podrška usmeri na porodice koje ispunjavaju utvrđene kriterijume i da se obezbedi efikasno, transparentno i odgovorno korišćenje javnih sredstava .

2. Pravni okvir i strategija

Priznavanje i garantovanje posebnih prava u vezi sa snabdevanjem električnom energijom za ugrožene potrošače u Republici Kosovo uređeno je kroz sledeće zakone: Zakon br. 05/L-081 o energiji (u daljem tekstu: Zakon o energiji), Zakon br. 05/L-085 o električnoj energiji (u daljem tekstu: Zakon o električnoj energiji), Zakon br. 05/L-084 o regulatoru energije (u daljem tekstu: Zakon o regulatoru energije), Zakon o zaštiti ličnih podataka, Zakon o opštem upravnom postupku, Zakon br. 2003/15 o šemi socijalne pomoći, Zakon br. 04/L-096 o izmeni i dopuni Zakona br. 2003/15 o šemi socijalne pomoći, kao i Strategija energetike Republike Kosovo 2022–2031.

Sva tri zakona, Zakon o energiji, Zakon o električnoj energiji i Zakon o regulatoru energije, definišu ugroženog potrošača kao domaćinstvo-potrošača koji, zbog svog socijalnog položaja, uživa određena posebna prava u vezi sa snabdevanjem električnom energijom.

Zakon o energiji i Zakon o električnoj energiji obavezuju Ministarstvo ekonomije i Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe da, u konsultaciji sa Regulatornim uredom za energiju i drugim relevantnim akterima, razviju programe za određivanje ugroženih potrošača i socijalni akcioni plan za energiju.

2.1 Zakon br. 05/L-085 o električnoj energiji

Zakonodavstvo kojim se utvrđuju pravila i mere za funkcionisanje sektora električne energije, konkretno Zakon o električnoj energiji, priznaje i garantuje posebna prava u vezi sa snabdevanjem električnom energijom za ugrožene potrošače.

Zakon o električnoj energiji, kroz član 49, koji se odnosi na zaštitu ugroženih potrošača, obavezuje Ministarstvo ekonomije i Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe da, u konsultaciji sa Regulatornim uredom za energiju (RUE) i drugim zainteresovanim stranama u sektoru električne energije, razviju detaljan program za utvrđivanje statusa ugroženih potrošača, obima njihovih prava, kao i mera čiji je cilj zaštita ugroženih potrošača u podmirivanju njihovih potreba za električnom energijom, koji potom odobrava Vlada Republike Kosovo.

Takođe, član 49. stav 2. utvrđuje da će program za tretman ugroženih potrošača, utvrđen u stavu jedan (1) ovog člana, odobriti Vlada i da će obuhvatiti najmanje jedan od sledećih elemenata:

2.1. određivanje ugroženih potrošača koji ostvaruju korist od programa utvrđenog ovim članom, kao što su:

2.1.1. neće obuhvatati više od manjeg dela potrošača električne energije na Kosovu;

2.1.2. biće ograničen na potrošače električne energije sa najnižim prihodima koji koriste električnu energiju za snabdevanje svog stalnog prebivališta, pri čemu će se, radi utvrđivanja niskih prihoda, pored prihoda uzimati u obzir sva raspoloživa imovina.

2.2 Strategija energetike Republike Kosovo 2022–2031

Vlada Republike Kosovo je 8. marta 2023. godine objavila Strategiju energetike Republike Kosovo 2022–2031, kojom je utvrdila glavne pravce i aktivnosti za razvoj energetskog sektora tokom narednih 10 godina, pri čemu je jedan od strateških ciljeva zaštita i osnaživanje potrošača. Strateški cilj 5 – Zaštita i osnaživanje potrošača, obuhvata tri specifična cilja, od kojih je prvi usmeren na zaštitu ugroženih potrošača. Glavni ciljevi utvrđeni za ovaj strateški cilj, prema dokumentu, jesu: preispitivanje postojeće šeme podrške cenama u okviru programa za ugrožene potrošače, uspostavljanje novog programa i njegovo dalje unapređenje u šemu zasnovanu na testu siromaštva, povezanu sa reformisanom šemom socijalne pomoći, kao i uspostavljanje najmanje dve nove šeme namenjene ugroženim potrošačima. Pored novih šema koje se odnose na energiju za ugrožene potrošače, Strategija ima za cilj da se šema podrške cenama energije unapredi u pogledu ciljanja i da obuhvati sve pojedince/porodice izložene riziku od energetske siromaštvo

3. Opšti i specifični ciljevi

Glavni cilj ovog programa jeste pružanje direktne podrške ugroženim potrošačima u sektoru električne energije radi lakšeg podnošenja troškova električne energije. Sprovođenjem ciljanih politika, program ima za cilj da obezbedi da ugroženi potrošači imaju jednak pristup pristupačnoj električnoj energiji, subvencionisanjem električne energije, kako bi se poboljšalo njihovo opšte blagostanje. Ovaj program se razvija kao deo energetske tranzicije Republike Kosovo, kao i kao posledica povećanja troškova energije izazvanog nedavnom energetskom krizom. Program je usmeren na finansijsku podršku, putem subvencionisanja računa za električnu energiju, kroz sledeće ciljeve i zadatke:

- *Identifikovanje ugroženih potrošača* – program će identifikovati ugrožene potrošače koji ispunjavaju uslove za subvencionisanje električne energije na osnovu objektivnih kriterijuma, kao što su niski prihodi. Identifikovanje će se vršiti sprovođenjem testa prihoda kao pristupa za identifikovanje ugroženih potrošača, jer će se putem ove metode identifikovati porodice sa niskim prihodima i omogućiti usmeravanje finansijskih sredstava prema onima kojima su najpotrebnija. Procena nivoa prihoda omogućava utvrđivanje objektivnih kriterijuma za određivanje korisnika i obezbeđuje da pomoć stigne do porodica sa najnižim prihodima, koje se mogu suočiti sa finansijskim poteškoćama. Ovaj pristup pojednostavljuje proces identifikovanja, podstiče efikasnu raspodelu resursa i promoviše jednakost i doslednost u identifikovanju ugroženih potrošača.
- *Obezbeđivanje ravnomerne raspodele subvencija* – cilj programa je da obezbedi da se subvencije za električnu energiju raspodeljuju na pravičan način i da stignu do onih koji su zaista ugroženi. Formula za obračun subvencija, kao i primena mehanizma za verifikaciju, kao što je potvrđivanje prihoda podnosilaca zahteva od strane Sprovedene komisije u saradnji sa relevantnim institucijama, omogućavaju ravnomernu raspodelu subvencija.
- *Obezbeđivanje pristupačne električne energije* – drugi cilj programa jeste da obezbedi da ugroženi potrošači imaju pristup pristupačnoj električnoj energiji. Program ima za cilj da ublaži finansijsko opterećenje putem subvencionisanja električne energije.

3.1 Specifični ciljevi programa

Program za podršku ugroženim potrošačima ima za cilj da ostvari opšti cilj i opšte ciljeve putem sledećih specifičnih ciljeva:

- *Zaštita ugroženih potrošača* – ovaj cilj ima za svrhu obezbeđivanje zaštitne mreže za porodice i pojedince sa niskim prihodima, penzionere, osobe sa invaliditetom ili one koji žive u teškim socijalnim uslovima. Takođe, finansijska podrška za deo računa za električnu energiju ima za cilj da izbegne rizik od prekida snabdevanja i garantuje da ovi potrošači ne ostanu bez električne energije u kritičnim periodima.
- *Smanjenje energetske siromaštva* – program će doprineti smanjenju energetske siromaštva i omogućiti pokrivanje troškova energije za grejanje, osvetljenje i osnovne uređaje u domaćinstvima. Ovaj program ima za cilj da smanji broj porodica koje žive u takvim uslovima, pomažući im da imaju dovoljan nivo potrošnje energije bez ugrožavanja drugih osnovnih životnih potreba.
- *Povećanje pristupa pristupačnoj energiji* – putem ovog cilja planirano je da se domaćinstvima omogući pristup električnoj energiji, kao neophodnoj i pristupačnoj usluzi za sve. Plaćanja će ublažiti finansijsko opterećenje i garantovati stabilno snabdevanje, smanjujući rizik od isključenja sa mreže zbog nemogućnosti plaćanja.
- *Poboljšanje socijalnog blagostanja* – podrška u plaćanju računa za električnu energiju doprineće boljem blagostanju porodica, omogućavajući im da svoje druge prihode koriste za hranu, zdravstvenu zaštitu i obrazovanje. Ovo direktno doprinosi poboljšanju kvaliteta života i socijalne stabilnosti.
- *Institucionalna koordinacija* – putem ovog cilja omogućiće se unapređenje koordinacije i saradnje tokom sprovođenja programa između centralnih institucija (nadležnih ministarstava) i operatora u oblasti energetike. Ova koordinacija obezbeđuje da se podrška raspodeljuje na pravičan, brz i efikasan način, uz izbegavanje kašnjenja i zloupotreba.

3.2 Ciljne grupe

U ciljne grupe spadaju porodice sa niskim prihodima, korisnici socijalnih i penzijskih šema, porodice kategorija proisteklih iz rata i druge ranjive grupe iz svih zajednica. Prijavljivanje će biti otvoreno za sve građane, dok su domaćinstva (DH) koja ispunjavaju uslove za subvencionisanje na osnovu Programa ona koja imaju mesečne prihode u iznosu manjem ili jednakom 150 evra po osobi/članu, npr. (600 evra za 4 člana, kumulativni prihodi će se podeliti sa brojem članova domaćinstva koji je

prijavljen od strane podnosioca zahteva, kako bi se procenilo da li su prihodi manji ili jednaki utvrđenom pragu prihoda).

4. Institucije odgovorne za sprovođenje i kriterijumi Programa

Sprovođenje Programa za podršku ranjivim potrošačima električne energije zahteva efikasnu saradnju institucija kako bi se obezbedilo pravilno i transparentno izvršavanje subvencija.

4.1 Relevantne institucije i mehanizmi

Efikasna koordinacija između institucija predstavlja ključni faktor za uspešno sprovođenje Programa. Ove institucije i njihova uloga u ovom procesu su sledeće:

- Agencija za informaciono društvo (ASHI) ima ulogu u razvoju, administriranju i tehničkom održavanju modula za prijavljivanje za Program na platformi e-Kosova. ASHI obezbeđuje funkcionisanje elektronskog sistema za prijavljivanje, povezivanje i bezbednu razmenu podataka između relevantnih institucija, kao i automatsku validaciju podataka podnosilaca zahteva putem integracije sa državnim registrima. Takođe, ASHI pruža tehničku podršku institucijama za sprovođenje, prati funkcionisanje platforme tokom perioda prijavljivanja, obezbeđuje tehničku zaštitu ličnih podataka i omogućava generisanje statističkih i analitičkih izveštaja za potrebe Programa.
- Poreska administracija Kosova (PAK) ima ulogu u razmeni podataka o prihodima svakog člana domaćinstva (DH). PAK obezbeđuje informacije o prihodima pojedinaca iz različitih izvora, što predstavlja ključnu informaciju za procenu podobnosti domaćinstava za ostvarivanje podrške u okviru Programa. **Agencija za civilnu registraciju (ACR)** ima ulogu u razmeni podataka o građanskom statusu domaćinstva (DH). Putem registracije rođenja, sklapanja brakova i smrti, ACR obezbeđuje informacije za utvrđivanje strukture porodice i njenih članova.
- Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe (MRPVOB), pored toga što je institucija za sprovođenje ovog Programa, ima ulogu i u razmeni podataka sa Komisijom za sprovođenje u vezi sa penzijama, socijalnom pomoći i drugim socijalnim davanjima. MRPVOB pruža informacije o ekonomskoj i socijalnoj situaciji domaćinstava (DH), što predstavlja važan korak za procenu prihoda iz drugih izvora, pored informacija koje obezbeđuje PAK, radi procene podobnosti domaćinstava za ostvarivanje podrške u okviru Programa.
- Komisija za sprovođenje u okviru MRPVOB odgovorna je za razmatranje prijave, proveru podataka i pripremu liste korisnika. Komisija predstavlja ključnu fazu u procesu sprovođenja Programa, budući da proverava

podobnost domaćinstava (DH) za ostvarivanje prava na korist u okviru Programa, kao i iznos podrške u vidu subvencije, na osnovu metodologije utvrđene ovim Programom.

- Departman za socijalne šeme – na osnovu podataka i odluka Komisije za sprovođenje, odgovoran je za pripremu dokumentacije za plaćanja i transfer sredstava USU, na osnovu odluka Komisije za sprovođenje i sporazuma o saradnji između MRPVOB i USU.
- Trezor Kosova ima ulogu u razmeni podataka o grantovima i subvencijama za svakog člana domaćinstva (DH), kao i u izvršavanju isplate subvencije na osnovu lista korisnika koje prima od Komisije za sprovođenje. Ove institucije sarađuju u sprovođenju Programa kako bi se obezbedilo da se podrška ranjivim potrošačima u sektoru električne energije pruža na efikasan i transparentan način.

4.2 Kriterijumi za ostvarivanje prava na korišćenje Programa

Podrška u vidu subvencionisanja računa za električnu energiju, u skladu sa ovim Programom, pruža se domaćinstvima koja koriste električnu energiju za potrebe domaćinstva i koja, nakon razmatranja i provere podataka, ispunjavaju uslove i kriterijume utvrđene ovim Programom.

Da bi ostvarilo pravo na korišćenje ovog Programa, domaćinstvo mora kumulativno ispunjavati sledeće kriterijume:

- Svi članovi domaćinstva moraju biti državljani Republike Kosovo sa stalnim prebivalištem na teritoriji Republike Kosovo ili strani državljani kojima je izdata dozvola za stalni boravak na teritoriji Republike Kosovo.
- Prosečni mesečni prihodi domaćinstva za period od *poslednjih 12 meseci* moraju biti jednaki ili manji od sto pedeset evra (150 €) po članu domaćinstva.
- Kumulativna vrednost nepokretne imovine (test imovine) u vlasništvu članova domaćinstva mora biti jednaka ili manja od sto hiljada evra (100,000 €).
- Vrednost mesečnog računa za električnu energiju veća je od 2% prosečnih mesečnih prihoda domaćinstva.

Za sva domaćinstva koja plaćaju zakupninu za stanovanje, od ukupnog iznosa prosečnih mesečnih prihoda odbija se iznos mesečne zakupnine, ali ne više od pedeset odsto (50%) ukupnih prosečnih mesečnih prihoda. Podnosioci zahteva dužni su da dostave dokaz o zakupnini, koji može biti ugovor o zakupu ili bankarska transakcija za zakupninu koja odgovara periodu prijavljivanja.

4.3 Obračun prihoda i kategorije

Mesečnim prihodima, prema ovom Programu, smatraju se svi mesečni prihodi domaćinstva, izuzev sledećih kategorija: penzije za osobe sa invaliditetom, naknade za slepe osobe, penzije po osnovu invalidnosti na radu, naknade za paraplegičare i tetraplegičare, naknade za porodice dece sa invaliditetom, penzije invalida rata, penzije porodica palih boraca OVK i porodica nestalih lica OVK, penzije porodica civilnih žrtava i socijalna pomoć.

Količina električne energije koja može biti subvencionisana za domaćinstvo deli se u tri (3) kategorije, u zavisnosti od prosečnih mesečnih prihoda domaćinstva po članu:

I Kategorija – domaćinstvima koja imaju prosečne mesečne prihode od nula evra (0 €) do pedeset evra (50 €) po članu pripada maksimalna subvencija do 150 kWh mesečno po članu.

II Kategorija – domaćinstvima koja imaju prosečne mesečne prihode veće od pedeset evra (50 €) do sto evra (100 €) po članu pripada maksimalna subvencija do 100 kWh mesečno po članu.

III Kategorija – domaćinstvima koja imaju prosečne mesečne prihode veće od sto evra (100 €) do sto pedeset evra (150 €) po članu pripada maksimalna subvencija do 50 kWh mesečno po članu.

Iznos subvencije za račun za električnu energiju za jedno domaćinstvo (DH) iznosi najmanje pet (5) evra, dok maksimalni iznos iznosi pedeset (50) evra mesečno. U slučaju da je vrednost računa za električnu energiju za odgovarajući mesec niža od pet (5) evra, domaćinstvu se za taj mesec neće odobriti subvencija. U slučajevima kada je vrednost računa za električnu energiju za odgovarajući mesec niža od 50 (pedeset) evra, subvencija se određuje u visini iznosa računa izdatog za odgovarajući mesec. Ministar će odlukom utvrditi dodatne kriterijume, uslove i procedure u vezi sa ostvarivanjem prava, obračunom i sprovođenjem subvencije.

4.4 Komisija za sprovođenje

Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe osnivaće Komisiju za sprovođenje, koja će biti odgovorna za sprovođenje ovog Programa i koordinaciju celokupnog procesa do završetka Programa. Druge odgovorne institucije dužne su da sarađuju i Komisiji za sprovođenje dostave tražene podatke za potrebe ovog Programa.

Nakon isteka roka za prijavljivanje za svaki kalendarski mesec, Komisija za sprovođenje će razmotriti i obraditi sve prijave primljene tokom tog kalendarskog meseca, kao i doneti odluke u skladu sa kriterijumima i procedurama utvrđenim ovim Programom. Razmatranje prijava vršiće se na mesečnom nivou, sve do završetka sprovođenja programa.

MRPVOB i Komisija za sprovođenje imaju pravo da izvrše naknadne administrativne provere tačnosti prijavljenih podataka. U slučaju utvrđivanja lažnih izjava, korisnik gubi pravo na subvencionisanje i dužan je da vrati neosnovano primljena sredstva.

4.5 Komisija za žalbe

Domaćinstvo koje nije zadovoljno odlukom Komisije za sprovođenje može podneti žalbu u roku navedenom u pravnoj pouci odluke, u skladu sa zakonodavstvom o upravnom postupku. Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe (MRPVOB) osniva Komisiju za razmatranje žalbi u drugostepenom postupku. Žalba se podnosi putem elektronskog obrasca, koji će naknadno utvrditi Ministarstvo.

5. Finansiranje Programa i registar potrošača

5.1. Finansiranje Programa subvencija

Finansiranje Programa za zaštitu ranjivih potrošača električne energije obezbeđuje se iz budžeta Vlade Republike Kosovo/Ministarstva za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe (MRVOB), u skladu sa odobrenim budžetskim izdvajanjima za odgovarajuću fiskalnu godinu. MRPVOB je odgovorno za planiranje i obezbeđivanje finansijskih sredstava za sprovođenje Programa, dok se transfer sredstava vrši preko Trezora Kosova

5.2. Registar ranjivih potrošača električne energije

U cilju efikasne identifikacije, administriranja i praćenja ranjivih potrošača električne energije, Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe vodi Registar ranjivih potrošača električne energije. Registrom se upravlja putem elektronske platforme e-Kosova i periodično se ažurira na osnovu podataka obezbeđenih od strane nadležnih institucija.

Registar sadrži podatke o:

- korisnicima Programa;
- sastavu domaćinstva;
- prihodima domaćinstva;
- statusu prijave;
- periodu ostvarivanja prava;
- nivou odobrene subvencije;

- drugim podacima potrebnim za administriranje Programa.

Podaci u registru koriste se isključivo u svrhu sprovođenja Programa, planiranja socijalnih politika, praćenja energetske siromaštva i institucionalnog izveštavanja. Pristup registru dozvoljen je samo ovlašćenim institucijama i licima, u skladu sa važećim zakonodavstvom o zaštiti ličnih podataka.

Ministarstvo može vršiti periodično ažuriranje i proveru podataka iz registra putem elektronske razmene podataka sa relevantnim institucijama, uključujući ACR, PAK, Trezor, Odeljenje za porez na nepokretnu imovinu, energetske operatore i druge institucije koje poseduju relevantne podatke za sprovođenje Programa.

6. Platforma za komunikaciju i modul za prijavljivanje

Modulom za prijavljivanje upravlja Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe, dok razvoj, održavanje i tehničku podršku obezbeđuje Agencija za informaciono društvo (ASHI) u okviru platforme e-Kosova. ASHI obezbeđuje integraciju sistema sa državnim bazama podataka i bezbedno funkcionisanje elektronskog procesa prijavljivanja.

Modul treba da bude dizajniran na način da bude lako razumljiv, da se greške tokom prijavljivanja svedu na najmanju moguću meru i da se ne dozvoli podnošenje duplih prijavi.

Povezivanje treba da bude realizovano na način da se tokom procesa prijavljivanja na platformi e-Kosova podaci podnosioca zahteva automatski upoređuju. Prijava ne sme biti dozvoljena za završetak bez prethodne provere šifre potrošača.

6.1 Procedura i način prijavljivanja

Prijavljivanje u okviru ovog Programa otvoreno je u periodu od 1. oktobra 2026. godine do 31. marta 2027. godine. Pravo na prijavljivanje imaju domaćinstva koja smatraju da ispunjavaju kriterijume za ostvarivanje prava u skladu sa ovim Programom. Prijavu podnosi nosilac domaćinstva ili član domaćinstva i ona se povezuje sa jednim (1) brojlom električne energije. Za podnosioca zahteva koji nisu u mogućnosti da pristupe elektronskoj platformi za prijavljivanje ili da je koriste, podrška u procesu prijavljivanja pruža se putem službenika Centara za socijalni rad.

Ostvarivanje prava na subvenciju počinje od meseca odobravanja prijave i ne primenjuje se retroaktivno. Domaćinstva koja žele da ostvare pravo na subvenciju tokom celog perioda obuhvata predviđenog ovim Programom moraju podneti prijavu u prvom mesecu od otvaranja roka za prijavljivanje. Prijave podnete nakon prvog

meseca razmatraju se i, u slučaju odobravanja, subvencija se ostvaruje samo za preostali period sprovođenja Programa.

Sva domaćinstva koja smatraju da ispunjavaju kriterijume za ostvarivanje prava i podrške u okviru Programa moraju se prijaviti putem interneta, bez obzira na to da li su bila korisnici prethodnih programa subvencionisanja.

6.2 Prava i odgovornosti podnosioca zahteva

Domaćinstvo, kao podnosilac zahteva u okviru programa, ima pravo da podnese prijavu u skladu sa utvrđenim kriterijumima i da bude potpuno i transparentno informisano o procedurama, rokovima i rezultatima prijavljivanja. Takođe, ima pravo da podnese žalbu Komisiji za žalbe u slučaju da smatra da doneta odluka nije pravična ili nije u skladu sa odredbama Programa.

S’ druge strane, domaćinstvo je odgovorno za dostavljanje tačnih i proverljivih podataka i za poštovanje utvrđenih rokova za prijavljivanje.

Svako netačno ili nepotpuno izjašnjavanje može rezultirati odbijanjem prijave ili povraćajem ostvarene podrške. Odgovornost podnosioca zahteva za tačnost i transparentnost predstavlja osnovni uslov za pravilno i efikasno sprovođenje Programa.

6.3 Zaštita ličnih podataka

Institucije koje sprovode Program obrađuju lične podatke isključivo u svrhu administriranja Programa. Obrada podataka vrši se u skladu sa važećim zakonodavstvom o zaštiti ličnih podataka.

Institucije su odgovorne za:

- poverljivost podataka;
- njihov integritet;
- bezbednu međuinstitucionalnu razmenu;
- ograničavanje pristupa isključivo ovlašćenim licima.

6.4 Tehnički proces modula za prijavljivanje

Tehnički proces prijavljivanja i administriranja Programa realizuje se putem državne platforme e-Kosova, koja omogućava elektronsko prijavljivanje, automatsku proveru ličnih podataka putem povezivanja sa ACR-om, automatsku proveru prihoda putem povezivanja sa sistemom PAK-a, razmatranje prijava, generisanje lista korisnika i statističko izveštavanje. Modul razvija i održava Agencija za informaciono društvo (ASHI), dok njime upravlja Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe .

1 Korak - Informisanje i pristup prijavljivanju

Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe objavljuje informacije u vezi sa Programom, kriterijumima za ostvarivanje prava, rokovima za prijavljivanje i uputstvima za završetak postupka prijavljivanja. Podnosilac zahteva se identifikuje na platformi e-Kosova putem ličnog naloga za identifikaciju.

2 Korak - Provera identiteta

Nakon identifikacije, sistem automatski generiše podatke podnosioca zahteva iz registara ACR-a, uključujući:

- lični broj;
- ime i prezime;
- pol;
- datum rođenja;
- nacionalnost;
- adresu prebivališta;
- bračno stanje;
- sastav domaćinstva.

U slučaju da podaci nisu ažurirani, podnosilac zahteva se upućuje da izvrši njihovo ažuriranje kod nadležnih institucija.

3 Korak - Popunjavanje prijave

Podnosilac zahteva izjavljuje i popunjava potrebne podatke za procenu ostvarivanja prava na podršku iz Programa, uključujući:

- šifru potrošača električne energije;
- srodstvo sa nosiocem brojila;

Podnosilac zahteva izjavljuje pod punom pravnom odgovornošću da su navedeni podaci tačni i potpuni.

4 Korak - Učitavanje dokumentacije

Sistem omogućava učitavanje pratećih dokumenata kada se oni zahtevaju u skladu sa Programom.

Za domaćinstva koja stanuju u iznajmljenom stambenom prostoru učitava se jedan od sledećih dokaza:

- ugovor o zakupu;
- bankarski dokaz o uplati zakupnine;
- drugi važeći dokument kojim se dokazuje trošak zakupnine.

Dokumente se proveravaju od Komisije za sprovođenje tokom procesa razmatranja.

5 Korak - Automatska provera podataka

Nakon podnošenja prijave, sistem vrši automatske provere sa relevantnim institucijama, uključujući:

- Agenciju za civilnu registraciju (ACR);
- Poresku administraciju Kosova (PAK);
- Ministarstvo za rad, porodicu i vrednosti Oslobođilačke borbe ;
- Odeljenje za porez na nepokretnu imovinu u Ministarstvu finansija;
- Trezor Republike Kosovo;
- Univerzalnog snabdevača električnom energijom;
- Druge relevantne institucije, prema potrebi.

Provere se vrše radi utvrđivanja prihoda, sastava domaćinstva, socijalnih davanja, imovine i drugih podataka potrebnih za utvrđivanje statusa ranjivog potrošača.

6 Korak - Sprečavanje višestrukih prijava

Sistem sprečava višestruke prijave proverom:

- ličnog broja podnosioca zahteva;
- članova domaćinstva;
- šifre potrošača električne energije;
- adrese mesta potrošnje.

U slučaju utvrđivanja duplih prijava ili protivrečnih podataka, prijava se odbija u skladu sa procedurama utvrđenim Programom.

7 Korak - Razmatranje i odlučivanje

Komisija za sprovođenje razmatra prijave, proverava rezultate automatskih kontrola i ocenjuje ispunjenost kriterijuma Programa.

Nakon završetka razmatranja, Komisija za sprovođenje priprema listu korisnika i listu odbijenih prijava sa odgovarajućim obrazloženjem. Lista korisnika dostavlja se Univerzalnog snabdevaču električnom energijom (USE) u svrhu provere i upoređivanja podataka radi sprovođenja Programa.

8 Korak - Obaveštavanje podnosioca zahteva

Podnosioci zahteva se elektronskim putem obaveštavaju preko platforme e-Kosova i drugih kanala komunikacije o:

- prijemu prijave;
- zahtevima za dopunu dokumentacije;
- odobravanju ili odbijanju prijave;
- pravu na žalbu.

9 Korak - Registar ranjivih potrošača

Odobrene prijave upisuju se u Registar ranjivih potrošača električne energije, kojim upravlja MRPVOB koji se koristi za praćenje, izveštavanje i administriranje korisnika Programa. Podaci u registru periodično se ažuriraju putem elektronske razmene podataka sa nadležnim institucijama.

10 Korak - Izveštavanje i statistike

Sistem omogućava automatsko generisanje statističkih i upravljačkih izveštaja, uključujući:

- broj prijava;
- broj korisnika;
- broj žalbi;
- raspodelu prema opštinama;
- kategorije korisnika;
- vrednost izvršenih subvencija.

Izveštaji se koriste za praćenje Programa, planiranje javnih politika i procenu nivoa energetskog siromaštva u Republici Kosovo.

11 Korak - Praćenje i revizija

Sistem čuva elektronsku evidenciju svih radnji izvršenih tokom procesa prijavljivanja, provere, odobravanja, odbijanja i isplate subvencija, sa ciljem obezbeđivanja transparentnosti, odgovornosti i institucionalne revizije.